

Гр. Сливенъ — родното мѣсто на Х. Димитра — е издигналъ великолѣпенъ паметнекъ въ честь на своя великъ гражданинъ.¹⁾

Ако има български войвода, който да се е ползувалъ още на живота си съ общо уважение, той е билъ *Х. Димитъръ Ботевъ*, за когото едвали се намираше „свѣсенъ“ човѣкъ на врѣмето му, се е възхищавалъ отъ *Х. Димитъръ*.²⁾ И дѣйствително, днесъ по-високъ и миль литературенъ паметникъ на *Х. Димитра* отъ Ботевата балада, — нѣмаме. „Живъ е той живъ е, тамъ на Балкана. . .“, и до днесъ остава не само най-сполучливото, но най-популярното българско поетическо произведение.

Х. Димитъръ е възпятъ още и отъ поета *Великсинъ*, за когото ще стане дума по-долу.

Името *Х. Димитъръ* е срастнало въ сърдцата на всички българи, негови съврѣменници. Отъ тукъ можемъ си прѣдстави влиянието му до освобождението надъ нашитѣ „бунтовни“ синове. Даже турцитѣ сж считали това име за характеристично — емблема. Слѣдъ смъртъта на *Х. Димитъръ*, турцитѣ сж обявили всички сливенци за „душманъ-гяурларъ“ и сж бѣдѣли всѣки сливенецъ за братъ на *Х. Димитра*.

Това име е било тъй скъпо за народа ни, че личността на *Х. Димитъръ* е станала легендарна. Така слѣдъ боя при Бузлуджа мнозина сж вѣрвали, че *Х. Димитъръ* се крие въ Сливенския балканъ, дѣто чакалъ момента на всеобщо възстание и отъ тамъ да развѣе знамето на свободата, каквѣто е билъ и самия планъ на *Х. Димитра* прѣзъ 1868 г.

Други сж мислѣли, че *Х. Димитъръ* отишълъ да живѣе въ Русия!³⁾ Споредъ трети, той, слѣдъ Бузлуджа, билъ отровенъ въ една добруджанска кашла. Четвърти увѣрявали, че той се скиталъ съ 40 души кждѣ Бургасъ, че живѣлъ

¹⁾ Улицы на името на *Х. Димитъръ*, почти нѣма. Микроскопичната улица на негово име въ София е до мавзолея на Батембергъ. Това е явна небрѣжностъ къмъ свещенната паметъ на героя. Друга независима улица има въ Ст.-Загора, въ Русе и т. н. Централниятъ площадъ въ Сливенъ, до черквата *Св. Димитъръ*, дѣто е издигнатъ паметника на *Х. Димитра*, носи сжщо името *Х. Димитъръ*.

²⁾ Ботевъ се запозналъ съ *Х. Димитъръ* въ Гюргево, въ една кръчма, прѣзъ 1867 г., дѣто послѣдниятъ е билъ съ дружината си. Тогава Ботевъ отъ Калоферъ отивалъ въ Москва да слѣдва, но при разговора си съ *Х. Димитра* той се увлѣкалъ въ него, останалъ въ Гюргево между дружината му и зарѣзалъ слѣдването си въ Москва. Ср. възторженитѣ му думи по адресъ на *Х. Димитъръ*, въ Блѣсковъ, *op. cit.* 111—112.

³⁾ Ср. Милевъ *Хр. и Дунавска Зора*, 1869, бр. 39. Вжъ запискитѣ на *З. Стояновъ* и дописката отъ Ямболъ до в-къ „Свобода“, 1870, бр. 10.